

Zasady przyznawania obrzędowych mian

Komentarz dla hufcowej

Droga Druhno Hufcowa!

Jednym z podstawowych wyzwań, któremu stawiasz czoło w swojej codziennej harcerskiej pracy, a które wynika wprost z Regulaminu Hufca Harcerek ZHR¹, jest *wspomaganie pracy jednostek organizacyjnych, a w szczególności troska o ich stały rozwój i podnoszenie poziomu ich pracy wychowawczej*. Zdajemy sobie sprawę, że jest to zadanie niełatwe i wymaga od Ciebie nie tylko szerokiej wiedzy merytorycznej, lecz także przede wszystkim olbrzymiej mądrości, wyrozumiałości, konsekwencji i umiejętności pracy z drugim człowiekiem. Mając na względzie zakres Twoich służbowych obowiązków oraz najprawdopodobniejszy sposób pracy z podległymi Tobie jednostkami, stworzyliśmy **Zasady przyznawania obrzędowych mian** (zwane dalej Zasadami), które chciałybyśmy, by ułatwiły Tobie realizację powyższego zadania.

Czym są Zasady przyznawania obrzędowych mian?

Jak już wcześniej wspominałyśmy, Zasady to jedynie narzędzie, a co za tym idzie zdobycie obrzędowego miana nie może być dla drużyny lub gromady celem samym w sobie. W prezentowanym przez nas systemie stawiamy za cel i systematyczne działanie przybliżające jednostkę do jego osiągnięcia. Takie podejście przeciwstawiamy stosowanemu do tej pory przez wiele jednostek wypełnianiu ankiet i odhaczaniu poszczególnych wymagań na koniec roku.

W czym ma pomóc prezentowany system:

- po pierwsze, we wspieraniu rozwoju gromady/drużyny poprzez **wyznaczenie kierunku jej działań**. Wskazuje, w jakich obszarach jednostka może piąć się wzwyż, co może robić, jakie elementy uwzględnić w swojej pracy zgodnie z metodą harcerską/zuchową/wędrowniczą i jakie stawiać sobie w ramach nich kolejne cele;
- po drugie, w **określeniu, na jakim etapie rozwoju jest dana gromada/drużyna**. Dzięki temu systemowi widoczne są mocne strony jednostki i poziom, który już osiągnęła;

¹ Regulamin Hufca Harcerek ZHR (jednolity tekst obowiązujący od 19 stycznia 1998 r. zgodnie z Uchwałą Naczelnictwa ZHR nr 80/6 z 18 stycznia 1998 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Naczelnictwa nr 9/02 z 9 marca 2002 r. oraz Uchwałą Naczelnictwa nr 1/245 z 10 czerwca 2011 r.).

- po trzecie, w **podsumowaniu pracy gromady/drużyny** w danym roku harcerskim. Wnioski z tej analizy pomagają dobrze **zaplanować kolejne działania**;
- po czwarte, obrzędowe miano, które gromada/drużyna otrzymuje na koniec każdego harcerskiego roku, ma **motywować** jej członkinie oraz kadrę do działania i rzetelnej pracy przez cały okres objęty kategoryzacją.

Jak pracować z Zasadami przyznawania obrzędowych mian?

Mamy świadomość, że każda drużyna jest inna, ma inne potrzeby, działa w innym otoczeniu. Dzięki podziałowi na zadania obowiązkowe, tzw. podstawowe, i dodatkowe, do wyboru, Zasady są dostosowane do **indywidualnej pracy** danej jednostki i z daną jednostką. Oczywiście są obszary, w których zachęcamy do wzajemnej współpracy pomiędzy gromadami i drużynami oraz dzielenia się swoimi osiągnięciami na szerszym polu.

W nowym systemie nie ma jednak miejsca na wzajemne porównywanie oraz współzawodnictwo jednostek ani na zaliczenie stałych, generalnych i uwspólnionych wymagań. Stawiamy raczej na **stopniowanie trudności** i stały rozwój, w którym nie ma miejsca na osiadanie na laurach. Zachęcamy, by osiągnięcie danego etapu rozwoju i związane z tym otrzymanie obrzędowego miana **świętowane** było uroczyście w gronie drużyny/gromady, a nie ograniczało się jedynie do odczytania wyników kategoryzacji na apelu hufca lub chorągwi.

Praca z Zasadami opiera się na trzech wynikających z siebie i zamkniętych w logiczny ciąg elementach: **planowaniu, działaniu, podsumowaniu**. Nie wyobrażamy sobie, że na którymkolwiek z tych etapów może Ciebie zabraknąć, czy to podczas indywidualnej rozmowy, inicjowanego przez Ciebie spotkania rady hufca, czy w końcu wizytacji śródrocznej i obozowych odwiedzin.

Jaka jest Twoja rola w wypełnianiu Zasad przyznawania obrzędowych mian?

Zasady będą działać poprawnie tylko wtedy, jeśli to Ty jako hufcowa będziesz do nich przekonana i będziesz w nich uczestniczyć razem ze swoimi gromadami i drużynami. Jako hufcowa jesteś osobą, która najlepiej zna swoje gromady i drużyny. Potrafisz **obiektywnie ocenić** ich działanie, **pomóc wskazać mocne i słabe strony**, znasz ich możliwości oraz zewnętrzne ograniczenia. Twoje drużynowe ufają Tobie, bo wiedzą, że jesteś dla nich **oparciem** i mogą na Tobie polegać. Ponadto jako naturalna **opiekunka** czuwasz nad rozwojem stopni instruktorskich drużynowych i przybocznych, których rozwój jest niezbędny do ewaluacji każdej gromady/drużyny.

Jak Zasady przyznawania obrzędowych mian wpisują się w całoroczną pracę gromady/drużyny?

Poniższy schemat wraz z opisem przedstawia algorytm pracy z drużyną uwzględniający Zasady oraz wskazuje rolę drużynowej i hufcowej w poszczególnych procesach rozłożonych odpowiednio w czasie:

- **lipiec-wrzesień:** weryfikacja wymagań podstawowych i planowanie pracy. Drużynowa sprawdza, czy gromada/drużyna spełnia wymagania podstawowe. Jeśli tak, to na podstawie podsumowania ubiegłego roku harcerskiego, tworząc plan pracy, zastanawia się nad obszarami do rozwoju drużyny i uwzględnia je, dobierając odpowiednie zadania dodatkowe. Jeśli to możliwe stara się tak zaplanować działania swojej jednostki, aby osiągnąć wyższe miano niż w roku ubiegłym. Hufcowa pomaga w wyborze zadań dodatkowych i sprawdza zaplanowanie ich wykonania podczas zatwierdzania planu pracy gromady/drużyny.
- **wrzesień-czerwiec:** realizacja przez gromadę/drużynę planu pracy uwzględniającego wypełnienie wymagań podstawowych oraz wybranych zadań dodatkowych. Zadaniem hufcowej jest zobaczenie drużyny w działaniu podczas wizytacji na zbiórce lub odwiedzin na biwaku (wizytacja nie jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia przez jednostkę założonego etapu rozwoju).
- **czerwiec:** podsumowanie realizacji planu pracy i śródrocznego działania drużyny. Proces ten można przeprowadzić w gronie wszystkich drużynowych/kadr z hufca/referatu, stwarzając jednocześnie przestrzeń wzajemnej inspiracji i wymiany

doświadczeń, lub w czasie indywidualnej rozmowy z drużynową/kadrami gromady/drużyny.

- **lipiec-sierpień (akcja letnia):** *planowanie i przygotowanie do akcji letniej z uwzględnieniem wniosków z podsumowania pracy śródrocznej drużyny. Obóz/kolonia daje możliwość zrealizowania zadań dodatkowych. Podobnie jak w ciągu roku, rolą hufcowej jest zobaczenie jednostki w działaniu.*
- **lipiec-wrzesień (po akcji letniej):** *podsumowanie całorocznej pracy jednostki z uwzględnieniem akcji letniej. Informacja zwrotna od hufcowej na temat spostrzeżeń dotyczących pracy gromady/drużyny oraz jej kadry. Omówienie wykonania wybranych zadań oraz określenie etapu rozwoju, który osiągnęła dana gromada/drużyna. Etap ten, podobnie jak podsumowanie pracy śródrocznej, może się odbyć podczas wspólnej zbiórki hufca lub w czasie rozmów indywidualnych z drużynowymi/kadrami gromad/drużyn.*
- **wrzesień-październik:** *wniosek hufcowej do komendantki chorągwi o przyznanie drużynie obrzędowego miana.*

Kilka słów na koniec

Zasady przyznawania obrzędowych mian zostały opracowane z uwzględnieniem Twoich obowiązków oraz Twojego miejsca w pracy drużyn. Mamy nadzieję, że zaprezentowany system stanie się przydatnym narzędziem towarzyszącym Ci w bieżącej pracy z drużynowymi, a drużynom pomoże się zmotywować i osiągać ustalone cele.

Trzymamy kciuki!

Czuwaj!

hm. Ewa Praczyk (kierowniczka Wydziału Zuchowego)
hm. Aleksandra Popek (kierowniczka Wydziału Harcerek)
hm. Sonia Kęsy (kierowniczka Wydziału Wędrowniczek)